

практиці, тобто він приживається в українському суспільстві як один із способів вирішення спорів між сторонами цивільного процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Божук І., Дяченко С. Судова практика застосування альтернативних способів врегулювання спорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №12. С. 11-15.

2. Дяченко С. В., Барановська В.В. Судова практика врегулювання спорів за участю судді в цивільному судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №9. 75-77.

3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (станом на 01 січня 2020 р.). *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

4. Московчук Д., Кіліміченко А. Особливості процедури врегулювання спору за участі судді. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №6. С. 55-58.

5. Тиханський О. Б. Місце інституту врегулювання цивільного спору за участю судді в систематиці примирних процедур. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. №2. С. 31-39.

6. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

УДК 347.2/3

Грабовська Г. М.

к.ю.н., доцент кафедри

цивільного права і процесу,

Національний авіаційний університет

КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ВТРАЧЕНЕ ЖИТЛО ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Під час руйнівних дій агресора та в умовах воєнного стану, багато людей втрачають своє житло через вибухи, бомбардування та ракетні обстріли.

Держава активно реагує на ці руйнівні виклики і не полишає своїх громадян на одинці з їхньою бідною та намагається вирішити ряд проблем, правовими засобами. Важливо підняти питання, надання компенсації за зруйноване житло. Уряд України вживає окремих заходів щодо вирішення цих

нагальних проблем, зокрема необхідно звернути увагу на Постанову Кабінету Міністрів України №326 від 20.03.2022, де затверджено Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації.

Найперше слід звернути увагу, на той факт, що для отримання компенсації за зруйноване під час війни житло, потрібні правовстановлюючі документи.

Якщо цих документів немає, то їх потрібно оформити, оскільки компенсації будуть виплачуватися власникам житла.

Поки що точних прогнозів, коли саме люди почнуть отримувати компенсації, немає, оскільки необхідно розробити механізми виплати компенсації. Передбачається, що будуть використовуватися кошти держбюджету і кошти РФ, які будуть відібрані як репарації і перерозподілені через спеціалізовані інституції.

Цей Порядок встановлює процедуру визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, при цьому одним із напрямів, за якими здійснюватиметься визначення шкоди та збитків відповідно до п.2 пп.5 цього Порядку, законодавцем передбачено: втрати житлового фонду і об'єктів житлово — комунального господарства — напрям, що включає втрати житлового фонду і об'єктів житлово-комунального господарства, об'єкти незавершеного будівництва житлової нерухомості, дачних і садових будинків, фактичні витрати, здійснені для їх відновлення [1].

Компенсації підлягає як готова житлова нерухомість (будинки, квартири, місця загального користування в багатоквартирних будинках), так і недобудовані будинки, якщо на їхнє будівництво були видані всі дозволи і вже були зведені опорні конструкції та зовнішні стіни.

Відповідно отримати компенсацію можуть як власники житла, так й інвестори будівництва, а також ОСББ чи інші компанії-управителі багатоквартирних будинків.

На компенсацію мають право також законні спадкоємці, якщо власники житла загинули.

Планується, що люди, які втратили житло, можуть отримати натомість:

Грошову компенсацію з обмеженим правом використання (на ремонтні роботи, будівництво чи купівлю нового житла). Її розмір визначатимуть після оцінки втраченого майна чи його пошкоджень.

Іншу нерухомість в новобудові, будівництво якої профінансує держава. Житло має бути рівноцінним за показниками, в тому числі за площею. Але максимальна площа такого житла не може бути більшою за 150 кв. метрів.

Першими компенсацію за втрачене житло будуть отримувати багатодітні сім'ї, люди з інвалідністю I та II груп, а також учасники бойових дій.

Наразі точні терміни невідомі, процедура оцінки збитків лише почалася.

Законопроект про компенсацію пошкодженого війною житла Верховна Рада поки що ухвалила лише в першому читанні [2].

Тож виплати компенсацій можливі, щонайменше, після ухвалення закону в цілому та затвердження відповідної процедури.

Основні показники, які будуть оцінюватися при визначенні шкоди: вартість зруйнованого та пошкодженого житла, яке потребує відновлення; фактичні витрати, здійснені для відновлення пошкодженого житлового фонду і об'єктів житлово-комунального господарства; фактичні витрати на здійснення грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією російської федерації; вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів малоповерхового житлового будівництва, у тому числі дачного та садибного типу, а також їх частини; вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів незавершеного житлового будівництва [3].

Визначення такої шкоди та обсягу збитків, завданих Україні, буде здійснюватися відповідно до методики, затвердженої наказом Мінрегіону за погодженням з Мінреінтеграції.

Відповідальними за визначення шкоди та збитків нашої держави за наведеним напрямом визначені обласні, Київська міська державні адміністрації, а на період воєнного стану – військові адміністрації.

На підставі цього Порядку найближчим часом будуть підготовлені та затверджені проекти зазначених методик та здійснення оцінки шкоди і втрат для подальшого їх стягнення із країни-агресора.

Тобто на теперішній час нормативно-правовий документ, що визначає механізм компенсації саме постраждалим громадянам за житлові будинки або квартири, зруйновані через військову агресію російської федерації, поки що відсутній і перебуває у стадії розробки і тому компенсації можна буде отримати лише після прийняття цього Закону.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації. Постанова Кабінету Міністрів України №326 від 20.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>

2. Компенсація втраченого майна під час війни: законопроект від ВРУ. URL: <https://medoc.ua/blog/kompensacija-vtrachenogo-majna-pid-chas-vijni-zakonoprojekt-vid-vru>

3. Радіонова Н. Як отримати компенсацію за втрачене під час воєнного стану житло. URL: <http://jurfem.com.ua/yak-otrymaty-kompensatsiu-za-vtrachene-pid-chas-viyny-zhytlo/>